

Verhalen geschreven door onze leden

● Wageningen, kernenergie en PROVO

Wat hebben Wageningen, kernenergie en PROVO met elkaar te maken? Meer dan je zo op het eerste gezicht zou denken.

In de periode 1964 – 2002 stond, verdekt opgesteld in het bos ten noorden van de Keijenburgse weg, een heuse kerncentrale. Hoewel de Koude Oorlog in de jaren zestig nog in volle hevigheid woedde, diende de opwekking van atoomenergie op deze plaats uitsluitend een vreedzaam doel, namelijk het doorstralen van voedsel met nucleaire energie.

De vreedzame toepassing kernenergie in Nederland kreeg in 1964 voor het eerst gestalte met de bouw van het ITAL (Instituut voor Toepassing van Atoomenergie in de Landbouw), dat – hoe kan het anders – ressorteerde onder de Landbouwhogeschool Wageningen, de tegenwoordige WUR. Twee jaar later volgde de oprichting van het naastgelegen Proefbedrijf Voedselbestraling, met de opvallende afkorting PROVO. En dat in een tijd waarin de (toen) bekende links-politieke beweging volop in het nieuws was. Voor directeur R.M. Ulmann was dat geen bezwaar, ‘de naam PROVO is ons een ere naam. Het bedrijf tracht, net als de politieke beweging, iets geheel nieuws op zo vreedzaam mogelijke wijze’. Hij toonde zich zeer optimistisch over de toekomst van zijn bedrijf. Naar verwachting zouden er in Nederland binnen tien jaar tussen de acht en tien commerciële bestralingsfabrieken uit de grond gestampt worden. Hij dacht daarbij aan toepassingen bij visafslagen, centrale slachterijen en groenteveilingen.

Van het ITAL en het PROVO is inmiddels niets meer over. Bestraald voedsel mocht dan veilig zijn, de consument geloofde het niet. Dat bleek toen Albert Heijn doosjes met het opschrift ‘bestraalde champignons’ plaatste naast doosjes met gangbare champignons, waarop ‘verse champignons’ stond. De ‘gewone’ champignons gingen grif van de hand, terwijl de bestraalde paddestoelen bleven liggen. Was de binnenlandse afzet al geen succes, ook de export kwam niet van de grond, want veel landen sloten hun grenzen voor bestraald voedsel. In 1988 sloten zowel PROVO als ITAL hun deuren. Daarna volgde een lange periode van ontmanteling van de nucleaire apparatuur en ontruiming, kraak en afbraak van de gebouwen. Sinds 2002 rest niets meer dan een lege plek in het bos. **Kees Gast**

Foto: De sloop van de Wageningse kerncentrale in februari 2002 (foto Stichting Laka, Amsterdam).